

NÄSBYPARKSSKOLANS REKTORSOMRÅDE 2020

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Innehållsförteckning

Inledning	3
Begrepp	3
Lagar och styrdokument	4
Plan mot diskriminering och kränkande behandling	4
Utvärdering av förra årets Likabehandlingsplan	5
Styrkor	5
Svagheter	6
Hot	6
Möjligheter	6
Nya mål och åtgärder 2020	6
Insatser på skolnivå	6
Insatser på organisationsnivå	7
Insatser på gruppnivå	7
Insatser på individnivå	8
Struktur kring utredning av kränkning	8
Vem utreder vad?	8
Modell för disciplinära åtgärder, trygghet och studiero	9
Åtgärdstrappa	9
Skolornas ordningsregler	10
Förankring och implementering av planen	10
Elevernas delaktighet	10
Till dig som vårdnadshavare	11
Har du ett barn som blivit kränkt eller diskriminerat?	11
Har du ett barn som utsätter andra för kränkningar?	11
Vikten av vårdnadshavares delaktighet vid kränkingsutredning	12
Avslutande ord	12
Användbara länkar och kontakter	12

Inledning

Vår målsättning i Näsbyarksskolans rektorsområde är att personal och elever bemöts och behandlas med respekt. Likabehandling gäller främjandet av jämlikhet, jämställdhet och mångfald men handlar också om att bekämpa kränkningar, diskriminering och trakasserier i alla former och uttryck. Vi har alla ett gemensamt ansvar för likabehandlingsarbetet.

Om en elev blir utsatt eller känner någon som blir utsatt är det viktigt att eleven känner trygghet och vågar berätta för en vuxen i skolan. Skolan har därefter skyldighet enligt lag att utreda och vidta åtgärder med elevens bästa som utgångspunkt.

Det krävs ett gemensamt ansvar mellan elever, skolan och vårdnadshavare för att skapa en trivsamt miljö som är fri från kränkningar, diskriminering och trakasserier. Det är även viktigt att vårdnadshavare, för sitt barn, påtalar vikten av att prata med en vuxen på skolan om något känns fel. Lika viktigt är att vårdnadshavare upplever trygghet i att kontakta skolan när det finns misstanke om diskriminering, kränkning eller trakasseri.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är ett viktigt dokument som tydliggör hur skolan arbetar samt vikten av att elev och/eller vårdnadshavare kontaktar skolan om en elev anser sig utsatt.

Begrepp

Det finns olika sätt att se på problemet med kränkande behandling och diskriminering.

Det är viktigt att förstå att kränkande behandling är ett samlingsbegrepp som omfattar olika former av beteenden.

Kränkning kan vara av olika slag:

- Fysiska - utsatt för slag, knuffar
- Verbala - utsatt för hot, bli retad
- Psykosociala - utfrusen, utsatt för ryktesspridning
- Text och bild - klotter, sms, sociala medier

Diskriminering är en kränkning av individ eller grupp på olika grunder såsom:

- Kön
- Etnisk tillhörighet

- Religion/trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet/eller uttryck
- Ålder
- Funktionshinder

Upprepad kränkning, tidigare benämnd mobbing, skiljer sig från andra kränkningar genom att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen och att det är en obalans i makt mellan den som kränker och den som utsätts för upprepad kränkning. Upprepad kränkning är inte en engångsföreteelse eller en enstaka konflikt utan en systematisk kränkning av en person.

Lagar och styrdokument

Följande lagar ligger till grund för likabehandlingsarbetet i skolan.

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)
- FNs barnkonvention (Svensk lag 1 januari 2020)

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Planen består av tre delar och beskriver arbetet mot diskriminering, kränkande behandling och trakasserier utifrån tre centrala begrepp. De begreppen återfinns i Skolverkets styrdokument och beskrivs nedan.

Hälsofrämjande arbete innebär att:

- Identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten över tid. Arbetet utgår från skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.
- Alla vuxna på skolan delar ansvaret för det främjande arbetet.
- All personal på skolan ska aktivt motverka diskriminering, kränkande behandling och trakasserier.
- Rektorsområdets trygghetsteam arbetar aktivt enligt planen för att främja ett gott skolklimat fritt från kränkningar så att alla känner sig trygga.

- Arbetet för att främja likabehandling startar i klassrummet.

Förebyggande arbete innebär att:

- Tidigt identifiera viktiga faktorer rörande elevernas trygghet så att dessa kan utgöra en grund för vårt systematiska trygghetsarbete.
- Föra dialog med skolpersonal, vårdnadshavare och eleverna. Ju mer skolan vet om elevernas trygghet på skolan, desto lättare blir det för skolan att se vilka insatser som skall prioriteras.

Åtgärdande insatser innebär att:

- Skolan agerar efter det att uppgifter framkommit om att en elev blivit kränkt eller diskriminerad. Skolan har då skyldighet enligt lag att skyndsamt utreda uppgifterna genom att samtala med de inblandade eleverna enligt den plan som finns framtagen.
- Berörd personal utreder det som bedöms vara diskriminering och kränkning. Skolans rutiner för detta utredningsförfarande redogörs i detalj under stycket "Utredningsgång vid kränkning" (sid. 9).

Utvärdering av förra årets Likabehandlingsplan

Här följer en utvärdering av förra årets Likabehandlingsplan som ger ett tydligt underlag för vidare åtgärder.

Styrkor

- ❖ Likabehandlingsplanen har haft ett tydligt elevperspektiv, med avsikt att nå ut och nå fram till både elever, personal och vårdnadshavare.
- ❖ Personalen har suttit i arbetsgrupper och diskuterat Våga-visa-enkäten och sammanställt tankar och förslag på åtgärder. Resultatet har legat till grund för Likabehandlingsplanen.
- ❖ Eleverna har deltagit i likabehandlingsarbetet via klass- och elevråd.
- ❖ Under höstterminen har personalen fått ta del av Likabehandlingsplanen och fått ge synpunkter inför den slutliga versionen av Likabehandlingsplanen.

Svagheter

- ❖ Det finns utrymme för förbättringar i likabehandlingsarbetet när det gäller planering, dokumentation och kartläggning. Det innefattar även otydligheter kring ansvar, tidplan och innehåll.
- ❖ En generell uppfattning från skolans medarbetare är att elevernas kunskaper om hur skolan bedriver arbetet kring likabehandling behöver stärkas.

Utmaningar

- ❖ FN:s barnkonventionen blir svensk lag från och med 1 januari 2020. Det innebär ett ökat fokus på barns rättigheter och större skyldigheter att ta hänsyn till barnets bästa. Det i sig ställer högre krav på Näsbyarksskolans rektorsområdets Likabehandlingsplan.

Möjligheter

- ❖ Våra digitala förutsättningarna ger oss möjligheter att systematiskt undersöka elevers upplevelser och utvärdera de trygghetsskapande insatserna.
- ❖ Möjligheten för alla elever att komma till tals kring trygghetsarbetet ligger i linje med FNs barnkonvention.

Nya mål och åtgärder 2020

Målsättning

- Alla elever och vuxna ska känna sig trygga i skolan.
- All personal ska vara medveten om hur de kan arbeta med verktygen Bråka smartare, ANSE samt gruppövningar kopplade till STARK.

Insatser på skolnivå

Eleverna

Utvärdering av planen görs i klasserna. Elevrådsrepresentanterna tar med sig klassens synpunkter till elevrådsmötet. Detta sker i slutet av höstterminen.

Arbetslagen

Utvärdering av planen görs under höstterminen.

Insatser på organisationsnivå

Trygghetsteamet

Trygghetsteamets uppdrag handlar om att skapa en samsyn kring värdegrund och förhållningssätt. Arbetet syftar till att stärka tryggheten inom rektorsområdet.

De insatser som görs, både från ett förebyggande och ett åtgärds perspektiv initieras av rektor i samarbete skollledning och Trygghetsteamet. Trygghetsteamets medlemmar ska också vara drivande i arbetet kring barns rättigheter samt i arbetet med att skapa goda förutsättningar för likabehandling.

Arbetslagen

På skolornas arbetslagsmöten diskuteras trygghetsarbetet både utifrån ett elevperspektiv och ur ett övergripande perspektiv. Trygghetsteamet informerar regelbundet och handleder kring pågående trygghetsarbete. Detta för att skapa samsyn kring trygghetsskapande frågor genom förebyggande och åtgärdande insatser.

Insatser på gruppnivå

Rastvärdar

Rastvärdarna bär väst så att de är väl synliga och har ansvar för att kommunicera med eleverna och skapa trygghet och lugn under rasterna.

Värdegrundsarbete i klassen

Alla klasser ska ha värdegrundsarbete en gång i veckan.

Lågstadiet har en lektion per vecka då de arbetar med värdegrundsfrågor kopplat till materialet Bråka smartare.

På mellanstadiet arbetar klasserna med verktyget ANSE för att stärka klassrumsklimatet.

På högstadiet är det ledorden STARK som genomsyrar trygghetsarbetet. Trygghetsteamet är ansvariga för att ta fram olika lektionsupplägg med innehåll till mentorstiden.

Elevråd

Elevrådet träffas regelbundet. Vid elevrådsmöten kan eleverna lyfta frågor som handlar om trygghet. Om sådana frågor lyfts följer ansvarig för elevrådet upp det med berörd personal.

Insatser på individnivå

Alla barn är allas ansvar, det handlar inte om "dina och mina" elever.

Incidentrapport

Alla kränkningar som kommer personal tillkänna skall dokumenteras och rapporteras till huvudman via kommunens elektroniska incidentrapport. Länk till denna finns i SchoolSoft under rubriken *Filer och länkar*. Underlaget vidarebefordras sedan automatiskt till rektor/biträdande rektor. Dokumentationen är lagstadgad och görs för att säkerställa en rättssäker hantering av ärendet.

Struktur kring utredning av kränkning

Alla vuxna är en del av skolans trygghetsarbete och är därmed enligt lag skyldiga att ingripa när en kränkning eller annan motsvarande situation identifieras. Barn som har blivit kränkta eller mobbade ska med förtroende kunna vända sig till vilken vuxen som helst på skolan för att kunna berätta om sin upplevelse.

Vem utreder vad?

Skolan har en stödstruktur vid utredning av kränkning. Utredning sker genom samtal och möten där det handlar om att vara opartisk som vuxen. Syftet är att kartlägga vad som har hänt för att kunna leda processen framåt och föreslå åtgärd enligt den framtagna stödstrukturen.

Utredningsgång vid kränkning

- 1) Kränkning - bevittnas eller kommer personal till känna.
- 2) Vem utreder - Mentor.
- 3) Utredning - Följ instruktionerna i dokumentet "Stödstruktur vid utredning av diskriminering/kränkande behandling eller trakasserier".
- 4) Överenskommelse - Led processen framåt - hjälp parterna att hitta väg framåt.

- 5) Efter avslutade samtal, fyll sedan i "Incidentrapport /signal om kränkande behandling: Nytt från år 2020, incidentrapport dokumenteras i Schoolsoft.
- 6) Uppföljning - Sker efter två veckor.
- 7) Avslut - Om kränkningarna har upphört avslutas ärendet.
Avslut - Om kränkningen ej upphört överlämnas ärendet till kurator för vidare insatser.

Modell för disciplinära åtgärder, trygghet och studiero

Det finns situationer när skolan kan behöva använda de disciplinära åtgärder som finns i skollagen för att skapa en god studiemiljö. Det kan till exempel handla om att resultatet av utredningsgången vid allvarliga kränkningar/mobbning inte har fungerat enligt förväntat utfall. Se de olika stegen nedan:

Åtgärdstrappa

Steg 1

Tydlig uppmaning om att kränkningar ska upphöra Om åtgärder för att stoppa allvarlig kränkning mot elev/personal trots insatser fortsätter kallas eleven tillsammans med vårdnadshavare omgående till rektor. Rektor tar under mötet tydlig ställning mot kränkningen och upprättar under mötet tillsammans med elev och vårdnadshavare en handlingsplan för hur kränkningarna ska upphöra.

Steg 2

Skriftlig varning Om en elev trots åtgärderna i steg 1 fortsätter att kränka elev/personal kommer eleven tillsammans med vårdnadshavare att omgående kallas till nytt möte. Skolan kommer då att delge eleven en skriftlig varning (åk 4-9) enligt 5 kap § 11 Skollagen. Skolan reviderar under mötet tillsammans med elev och vårdnadshavare handlingsplanen för hur kränkningarna ska upphöra.

Steg 3

Disciplinär åtgärd Om en elev fortsätter att kränka annan elev/personal efter steg 2 kan skolan vidta disciplinära åtgärder enligt 5 kap § 12-14 Skollagen. Åtgärderna kan exempelvis innebära att den kränkande eleven under en tid får undervisning i annan lokal eller att skolan stänger av eleven

från skolan under en period. Åtgärderna vidtas för att tillgodose andra elevers rätt till en trygg skolmiljö. Disciplinära åtgärder kan även bli aktuella redan i steg 1.

Steg 4

Reviderad handlingsplan Fortsätter eleven att kränka andra elever efter det att en handlingsplan upprättats samt disciplinära åtgärder vidtagits kommer handlingsplanen revideras. Vidare disciplinära åtgärder kan då bli aktuella samtidigt som fokus också läggs på andra åtgärder för att nå en så konstruktiv lösning som möjligt för eleven samtidigt som andra elevers rätt till trygghet säkras.

Se även Täby kommuns bilagda [åtgärdstrappa](#).

Skolornas ordningsregler

I rektorsområdet har varje enhet arbetat fram ordningsregler som också har skickats hem för påseende, samtal och underskrift.

[Näsbyarksskolans ordningsregler](#)

[Norskolans ordningsregler](#)

[Slottsparksskolans ordningsregler](#)

Förankring och implementering av planen

Elevernas delaktighet

Planen presenteras av mentor vid läsårsstart. I diskussion med mentor tas vad som är en kränkning upp samt hur skolan agerar om en kränkning har förekommit.

Elevrådet tar del av planen då synpunkter och funderingar diskuteras. Planen förankras sedan bland övriga elever via klassråd och klasslärare som diskuterar planens innehåll tillsammans med eleverna.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavarna informeras vid terminens första föräldramöte om planens bakgrund, innehåll och syfte. Planen finns också att tillgå på skolans hemsida. Vårdnadshavares synpunkter och funderingar angående planen kan framföras vid läsårets första Skolrådsmöte.

Personalens delaktighet

Planen presenteras vid läsårsstart så att alla känner till innehållet i planen och vet hur man ska agera utifrån de rutiner som beskrivs i planen. Personalens eventuella funderingar tas upp av arbetslagsledarna som tar vidare dessa till ledningsgruppen varpå planen kan revideras vid behov. Från och med vårterminen 2020 ska detta arbete ligga till grund för revidering av planen i slutet på höstterminen.

Till dig som vårdnadshavare

Har du ett barn som blivit kränkt eller diskriminerat?

Vet du, eller misstänker du att ditt barn blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering ska du ta kontakt med skolan. I samarbete med skolan kan du få till stånd en positiv förändring av ditt barns situation. Du kan också göra en del själv för att hjälpa ditt barn:

- Öva ditt barn i säga ifrån klart och tydligt.
- Försök att förmå ditt barn att aktivt ta kontakt med någon vuxen på skolan om det känner sig kränkt. Det ökar sannolikheten markant för att kränkningarna ska upphöra.

Har du ett barn som utsätter andra för kränkningar?

Det är inte lätt att ta till sig att ens eget barn kränker andra, men är det så, måste vi gemensamt försöka göra något åt det. Du är som vårdnadshavare oerhört betydelsefull i detta arbete. Detta är viktigt såväl för det utsatta barnet som för ditt eget. Det finns flera orsaker till att barn kränker andra, men oavsett vad orsaken är måste något göras och vi föreslår följande:

- Gör helt klart för ditt barn att du ser allvarligt på att hon/han kränker andra och att du inte accepterar ett sådant beteende.
- Ta kontakt med skolan för att få till stånd ett samarbete kring problemet.

Barn berättar inte alltid om kränkningar de känner till, därför att de tror att det är liktydigt med att skvallra eller är rädda för att råka ut för hämnd. Det blir därför viktigt att lyckas förmedla att

kränkningar och diskriminering som förekommer inte är skvaller utan en förutsättning för förändring och förbättring.

Vikten av vårdnadshavares delaktighet vid kränkingsutredning

Som vårdnadshavare är du den person som känner ditt barn bäst. Det du signalerar och säger till ditt barn har stor betydelse för barnet. Skolans erfarenhet är att, oavsett om ditt barn kränkt eller kränkts, så lär och utvecklas barnet som mest av utredningsprocessen när skola och vårdnadshavare tydligt arbetar tillsammans i ärendet. Eftersom arbetet kring kränkningar har stor inverkan på barnens trivsel och trygghet på skolan efterfrågar skolan ett aktivt deltagande från vårdnadshavare. Det kan exempelvis innebära att man prioriterar att komma på de möten skolan kallar till som berör kränkingsutredningar, även om kallelsen kan ske med kort varsel.

Även om skolan tar tydligt avstånd mot kränkningar som begås är syftet aldrig att "trycka ner" eller straffa en elev. Syftet är att stödja och hjälpa eleven till att lära sig att inte begå fler kränkningar samt stödja och hjälpa den elev som blivit kränkt och inte minst att de två skall kunna lämna konflikten bakom sig med de lärdomar den inneburit för dem.

Avslutande ord

Vi vuxna, både personal och vårdnadshavare, har ett gemensamt ansvar att fostra elever till värderingar som uttrycker respekt och tolerans för de olika människor vi dagligen möter och kommer att möta. Vi som arbetar i Näsbyarksskolans rektorsområde arbetar målinriktat för att uppfylla de krav som lagen ställer på grundskolor. God självkänedom såväl som god självkänsla skapar förutsättningar att kunna möta andra och lära sig att se andras kvaliteter och perspektiv.

Användbara länkar och kontakter

Skolkontakter:

- ❖ Carina Wimert, skolkurator Näsbyarksskolan
- ❖ Linda Green, skolkurator Slottsparksskolan och Norskolan
- ❖ Carl-Henrik Björck, skolpsykolog Näsbyarksskolan och Norskolan
- ❖ Katarina Hiort Jakobsson, skolpsykolog Slottsparksskolan
- ❖ Marie Wermelin, skolsköterska Näsbyarksskolan

- ❖ Tamana Chander, skolsköterska Slottsparksskolan och Norskolan

Övriga användbara kontakter:

- ❖ BRIS Barn 116 111, vuxen 077 150 50 50
- ❖ Rädda Barnens föräldratelefon 020 786 786
- ❖ Barnombudsmannen www.bo.se
- ❖ Barn- och elevombudet beo@skolverket.se
- ❖ Diskrimineringsombudsmannen www.do.se
- ❖ BUP, Täby 08 514 523